

PLA D'ACTIVITATS DE L'ENS PÚBLIC

PRINCIPIS GENERALS DE PROGRAMACIÓ

PREÀMBUL

Mandat legal

La Constitució espanyola de 1978 assenyala, en el seu article 20.3, que "la llei ha de regular l'organització i el control parlamentari dels mitjans de comunicació social dependents de l'Estat o de qualsevol ens públic i ha de garantir l'accés a aquests mitjans dels grups socials i polítics significatius, tot respectant el pluralisme de la societat i les diverses llengües d'Espanya".

Així, el Parlament de les Illes Balears va desenvolupar aquest mandat aprovant la Llei 7/1985, de 22 de maig, de creació de l'Ens Públic de Radiotelevisió de les Illes Balears, que va ser modificada per Llei 10/2003, de 22 de desembre, de mesures fiscals, tributàries i administratives. Aquesta Llei consagra el Consell d'Administració com a òrgan permanent de l'alta gestió i control i li atribueix, amb aquesta finalitat, competències molt variades quant a la programació, genèricament emparades per l'epígraf 1.d) del seu article 7è, el tenor literal del qual és el següent: "Aprovar, a proposta del director general, el pla d'activitats de l'Ens Públic, que ha de fixar els principis bàsics i les línies generals de programació, com també el pla d'actuació de les seves societats".

En la redacció d'aquests principis bàsics i de les línies de programació s'adopta com a referència última el text constitucional, els principis de rang suprem del qual informen i serveixen de guia d'interpretació d'aquest document. Així mateix, s'ha de fer aquí una referència als principis bàsics que dimanen directament de l'Estatut de la ràdio i la televisió, que informa com a normativa bàsica, del desplegament legislatiu de les diferents comunitats autònomes, i el compliment del qual és inexorable per als mitjans compresos sota l'òrbita d'actuació de l'EPRTVIB.

Consideracions generals

S'exposen en aquest document una sèrie de línies sectorials i de recomanacions específiques per a cada mitjà, que tendeixen a aconseguir una programació més concorde amb les demandes socials específiques que, d'una manera o altra, i a través d'un canal o altre, la ciutadania de Balears formula als mitjans de comunicació.

D'alguna manera, vàrem distingir així entre uns principis bàsics —una sort de valors— horitzontals que han d'inspirar permanentment la programació de tots els mitjans compresos en l'Ens Públic, i unes línies generals de programació a tall d'objectius sectorials que han d'orientar i als quals s'han d'acomodar els esquemes concrets de programació de cadascun dels mitjans.

Aquests principis han de tenir la màxima difusió entre el personal que presta els seus serveis en els mitjans i en l'opinió pública i, a aquest efecte, s'ha de donar la màxima difusió a aquest document, de manera especial en tots els serveis de l'Ens Públic i les seves societats. També s'ha d'incorporar, com a document contractual, en tots els contractes que se subscriuguin amb terceres persones per a l'execució material de produccions pròpies de les cadenes de ràdio i televisió.

I. PRINCIPIS INSPIRADORS

És lícit, en un sistema democràtic, assignar uns objectius als mitjans de comunicació, com a peces essencials que són en l'articulació de qualsevol projecte d'ordenació de la societat.

El Consell d'Administració assumeix decididament aquest paper que li ha estat encomanat. Entén els objectius de la programació com un conjunt normatiu impulsor i no com un conjunt merament restrictiu, és a dir, com una cosa que orienta i enriqueix l'activitat professional, i no com una cosa que la retalla i l'empobreix. Així doncs, ningú no pot negar la legitimitat d'un projecte direccional per a aquests mitjans de comunicació.

Davant d'aquesta anàlisi es poden definir els principis bàsics següents que ha de satisfer la programació, entenent-los com a idea-força que han d'impregnar horitzontalment la programació dels mitjans.

La Llei 7/1985, de 22 de maig, de creació de l'Ens Públic de Radiotelevisió de les Illes Balears, en el seu article 16, estableix els principis que han d'inspirar la programació dels mitjans gestionats per la Comunitat Autònoma de les Illes Balears:

- El respecte a la Constitució i a l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears.
- La defensa de la personalitat i identitat del poble de les Illes Balears, com també la promoció i difusió de la seva cultura i la seva llengua.
- El respecte a la llibertat d'expressió, a l'objectivitat, a la veracitat o a la imparcialitat de les informacions.
- La separació entre les informacions i opinions, la identificació de qui sustenti les opinions i la seva lliure expressió amb els límits de l'apartat 4 de l'article 20 de la Constitució, que són respecte als drets humans fonamentals i especialment a l'honor, a la intimitat, a la pròpia imatge i a la protecció de la joventut i de la infància.
- El respecte al pluralisme polític, religiós, social, cultural i lingüístic.
- El respecte als valors de la igualtat recollida en l'article 14 de la Constitució.

II. PRINCIPIS DE SERVEI PÚBLIC

A més d'aquesta declaració fonamental de principis inspiradors de la programació de la ràdio i la televisió autonòmiques, cal recollir en aquest document alguns principis que específicament han d'assumir els mitjans audiovisuals autonòmics com a propis i característics de la funció de servei públic:

- Proporcionar informació completa, veraç i objectiva que possibiliti divulgar el coneixement sobre la realitat autonòmica, insular, estatal i internacional.
- Difondre i promoure els valors humans que conformen les societats democràtiques avançades.
- Fomentar el conjunt de valors que han fet de la balear una societat emprenedora, alhora que socialment avançada, justa i solidària.
- Promoure la cohesió social, com també la integració dels col·lectius que mereixen atencions especials i de col·lectius procedents d'altres entorns culturals
- Reconèixer que els mitjans de comunicació públics són uns elements fonamentals per a la potenciació de l'ús normal de la nostra llengua, el coneixement de les seves modalitats i el manteniment de línies d'estudi permanents que ens permetin aprofundir-ne en el coneixement.
- Col·laborar en la difusió dels valors familiars com a suport i nucli principal d'una societat, i també de la igualtat de drets entre homes i dones i l'equiparació de rols socials entre gèneres.
- Promoure la participació social.
- Promoure la intercomunicació i l'intercanvi cultural i informatiu entre els habitants de les diferents illes i comunitats de les Balears.
- Promoure la creació i el manteniment d'un arxiu audiovisual autonòmic, amb la col·laboració dels arxius existents.
- Promoure el desenvolupament de la indústria audiovisual, dinamitzant un sector econòmic de gran potencial de futur.
- Cooperar amb el sistema educatiu i el de la investigació.
- Cooperar en la promoció i difusió de la creació artística i cultural de les Illes Balears.

En resum, es tracta de desenvolupar una programació adreçada a una ciutadania lliure i responsable, en possessió de tots els seus drets cívics.

Aquests principis no esgoten, sens dubte, una estructura d'objectius per al comportament dels mitjans; són simplement una llista elemental de prioritats, que és susceptible d'enriquiment i aprofundiment, com també d'obertura davant la realitat dinàmica dels mitjans de comunicació i de la mateixa societat.

LÍNIES GENERALS DE PROGRAMACIÓ

INTRODUCCIÓ:

En aquest apartat es formulen una sèrie de línies generals que han de presidir el tractament que es doni en els mitjans que depenen de l'Ens Públic a les distintes àrees en què s'articula la programació. Es tracta, per tant, de definir objectius sectorials que s'integren amb els objectius horitzontals definits anteriorment i que juntament amb aquests constitueixen el repertori d'exigències. Per això, el Consell avaluarà la programació —en compliment del seu mandat institucional— en qualsevol moment.

I. Línies generals per als programes en el seu conjunt:

Els programes de la ràdio i la televisió de les Illes Balears han de respondre a la realitat social, cultural i econòmica de la comunitat autònoma; la programació ha de ser el reflex d'aquesta realitat. Com a mitjans institucionals, tenen l'obligació de contribuir a transformar-la des de la identitat de les Illes. Aquesta identitat no s'entén com quelcom estàtic, sinó com un procés obert en què els mitjans de comunicació han de suposar la incorporació de la realitat social i cultural de Balears a la dinàmica de les modernes societats desenvolupades. Aquesta és la manera de garantir, ara i en el futur, la continuïtat de les senyes d'identitat d'una comunitat, entre les quals destaca la llengua catalana, en les modalitats pròpies de les Balears, que s'estableix com a llengua vehicular o usual, tant de la televisió com de la ràdio.

Els objectius de la programació de la televisió i la ràdio de les Illes Balears són:

1. Fomentar i defensar el pluralisme de la societat com a expressió de la democràcia i la llibertat.
2. Fomentar i defensar els valors del diàleg, del respecte i de la convivència pacífica.
3. Defensar les normes i els principis que recullen els valors esmentats i respectar les creences religioses i els principis morals que professa l'audiència.
4. Mantenir en la programació un tarannà i una constant de bones maneres, el rigor en la feina i el respecte envers tothom.
5. Com a objectius específics per als seus mitjans de comunicació, l'Ens Públic de Radio i Televisió de les Illes Balears assenyala els següents:
 - a) Presència del món cultural recollit de manera específica com a instrument de promoció del nivell cultural de la societat balear. La cultura de Balears i la cultura universal han de tenir acollida en la

programació. I hi ha d'haver programació cultural específica dins les característiques pròpies dels mitjans de ràdio i de televisió.

- b) La realitat socioeconòmica també ha de tenir presència en la programació. Dins l'autonomia que han de tenir els professionals, s'han de cercar els modes divulgatius o formatius que contribueixin a millorar la realitat balear.
- c) L'entreteniment i la diversió que legítimament cerca l'audiència en aquests mitjans de comunicació també han de ser presents en la ràdio i en la televisió de Balears, i han de tenir una programació pròpia en aquest sentit, sense caure en la vulgaritat.
- d) La música en les seves diferents expressions també ha de tenir presència en els mitjans públics de les Illes Balears. En aquest sentit, cal tenir cura de la presència de tot allò que sigui patrimoni cultural de la música, de les noves creacions a Balears o patrimoni universal, com la música clàssica i altres tendències universals.
- e) La ràdio i la televisió de Balears han de cercar incrementar la producció pròpia de programes. D'aquesta manera, han de cercar la presència d'una programació basada en temàtica i autors baleàrics i amb valor d'universalitat perquè aquesta producció pròpia pugui tenir acollida en altres mercats, cosa que ha de servir com a suport a les inversions que en aquest sentit es facin a Balears i com a projecció exterior de la imatge de la comunitat autònoma.
- f) Ambdós mitjans han de tenir una programació específica adreçada a la joventut i a la infància, per exercir una acció beneficiosa en el desenvolupament de la seva personalitat i com a ciutadans que s'hauran de comprometre amb la realitat de Balears, d'Espanya i de l'Europa en què ens integram.
- g) Les transmissions d'esdeveniments d'interès general —tant esportius com d'altres— a Balears o de fora de Balears que tenguin interès per a la nostra ciutadania són objectius de la ràdio i la televisió de Balears com a mitjans de comunicació al servei de l'audiència de l'arxipèlag.
- h) La programació ha de cercar també —no només amb retransmissions— el foment de l'esport, de conèixer-lo i de practicar-lo, com una manera de contribuir a millorar la qualitat de vida de la ciutadania.
- i) Sense oblidar les manifestacions de l'esperit en el sentit de creences i relacions íntimes de la persona, la programació de la ràdio i la televisió de Balears ha de respectar sempre el dret a la imatge pròpia i a la vida privada de les persones, i ha de cercar la projecció pública de les persones que destaquin en les diferents feines quotidianes per millorar i transformar les activitats professionals, econòmiques, culturals, científiques, esportives, etc. de les Illes.

Sense que els punts anteriors vulguin abastar tots els camps ni tota l'orientació que ha de tenir la programació de la ràdio i la televisió de Balears, cal subratllar la necessitat que aquesta programació doni una imatge d'una comunitat activa i que serveixi a les formulacions generals de la societat balear d'assolir millors nivells de vida, de fer realitat la intercomunicació en el conjunt de la societat i de servir per fomentar la identitat balear.

II. Línies generals per a programes informatius

II.1. La informació i l'opinió

No és gratuït començar aquest apartat amb els objectius en matèria informativa i d'opinió. Aquest és, sens dubte, el camp més sensible de tots els que integren la programació, i també aquell en el qual incideixen en major mesura els principis reflectits en la Constitució i l'Estatut de la ràdio i televisió, com també la Llei 7/1985. La primera reconeix el dret a "comunicar o rebre lliurement informació veraç", sense "censura prèvia" de cap tipus (art. 20). El segon, en el seu preàmbul, es refereix als mitjans com a "vehicles essencials d'informació i participació política dels ciutadans", i en el seu article quart (nucli de la part "dogmàtica" del text estatutari), esmenta com a principis inspiradors de l'activitat dels mitjans de comunicació social de l'Estat "l'objectivitat, veracitat i imparcialitat de les informacions", i la separació entre aquestes i les opinions.

La Llei 7/1985, de 22 de maig, de creació de l'Ens Públic de Radiotelevisió de les Illes Balears, recull, al seu torn, com a "principis de la programació", entre altres, els de respecte a la llibertat d'expressió, l'objectivitat, la veracitat o la imparcialitat de les informacions", i també la "separació entre les informacions i opinions, la identificació de qui sustenti les opinions i la seva lliure expressió amb els límits de l'apartat 4 de l'article 20 de la Constitució", i "el respecte al pluralisme polític, religiós, social, cultural i lingüístic", tots aquests referits essencialment a la programació d'espais informatius.

Els programes informatius i d'opinió han de respondre essencialment a dos objectius comuns de tota la programació:

1. Proveir de coneixements tota la ciutadania.
2. Estimular una resposta lliure i fundada davant dels fets i les dades exposats.

Hi ha una sèrie d'exigències comunes que es plantegen per al conjunt dels mitjans autonòmics. Com a resposta al dret de qualsevol ciutadà d'estar informat, els mitjans públics dependents de l'EPRTVIB han de tenir com a **principis informatius** els següents:

1. Separació nítida entre informació i opinió. L'opinió, en qualsevol cas, l'han d'emetre persones alienes als serveis informatius de la ràdio i la televisió de Balears. Tot i que la frontera entre les unes i les altres és sovint difusa; de vegades la informació no és aïllable de l'opinió perquè no dóna compte de fets o d'esdeveniments sinó d'actituds o plantejaments d'individus o grups.

Sempre que hi hagi opinions o parts diferents implicades en els fets s'ha de tractar de recollir l'opinió de les diferents parts. En cap cas s'han d'utilitzar fórmules que, presentades com a enquestes d'opinió, no responguin a una metodologia científica i deformin l'autèntica representativitat dels opinants. Pel que fa referència, de manera particular, a la difusió d'enquestes i sondeigs electorals, s'ha de complir el que disposa la Llei 14/80, de 18 d'abril,

l'escrupolós compliment de la qual és un imperatiu singular per als mitjans de titularitat pública.

2. La selecció de la informació que s'emeti s'ha de basar sempre en criteris professionals, és a dir, en el seu interès general, en la repercussió per a la ciutadania de Balears i com a resposta al dret que tenen els ciutadans a ser informats pels mitjans públics.

3. Les dades informatives han de cercar la màxima veracitat, per la qual cosa els periodistes han de contrastar les informacions amb les fonts necessàries.

4. El rigor en la informació —que exigeix veracitat—, el contrast amb les fonts, la neutralitat en l'exposició i la professionalitat de les diferents parts implicades en l'elaboració o en el muntatge d'una notícia són exigències que s'han d'imposar als periodistes a si mateixos i als mitjans com a camí de prestigi.

5. L'especulació i el remor han de ser absents dels programes informatius de la ràdio i la televisió de les Illes Balears. En el cas que es recullin notícies que es considerin d'interès i no n'hi hagi una confirmació ferma, cal esmentar sempre la font d'on procedeix aquesta informació.

6. En el terreny del que és controvertit en la societat, l'objectivitat i la imparcialitat no només impliquen l'expressió dels punts de vista diferents que sostenen els diferents actors socials, sinó també l'atenció al ressò social i a les conseqüències que desperten.

7. Els reportatges i tots els gèneres informatius diferents a la simple notícia han d'anar signats tant per l'autor del text com pels autors de la imatge i del muntatge.

8. Pel que fa als continguts informatius, la ràdio i la televisió de les Illes Balears han de prestar molta atenció a la informació institucional, tant autonòmica com estatal, com una manera d'intercomunicació amb la ciutadania i de participació en la vida democràtica.

9. Quan es demani l'opinió d'una persona, cal advertir-la prèviament del context en què s'emetrà i del temps que disposarà en l'emissió per exposar-la. En el supòsit de canvis o inassistència de convidats a programes d'opinió i/o debat, els responsables del programa podran exposar als espectadors els canvis produïts i les raons d'aquests canvis.

10. En uns mitjans amb les característiques de la ràdio i la televisió de les Illes Balears, cal preservar extremadament el respecte a la fama i a la vida privada de les persones.

11. En els programes informatius i d'esports, els més propers a la ciutadania i, normalment, de major audiència, es posarà un èmfasi especial en la utilització del català, en les modalitats lingüístiques pròpies de les Balears. Així, es pot exigir que els locutors d'informatius i d'esports parlin amb especial correcció i de manera ajustada al llibre d'estil que específicament està previst que s'elabori.

12. En el servei a la informació, cal cercar també la divulgació pedagògica en temes tècnics o especialitzats que siguin notícia o que afectin la ciutadania.

13. En la concreció pràctica, els límits constitucionals i legals a la llibertat d'expressió s'han de traduir en un estil informatiu que rebutgi qualsevol "audàcia" en temes que repercuteixin sobre l'honor o el bon nom de ciutadans, sense cap excepció de rang o posició social, en unes normes de bon gust i correcció quant a tractaments i noms, que eviti un "informalisme" excessiu i, sobretot en televisió, en una cura en la presentació visual de les situacions, de manera que no vagi en detriment de la imatge de les persones.

La sensibilitat social, d'altra banda, exigeix un ús acurat d'aquells termes d'índole qualificativa que poguessin ser utilitzats o interpretats de manera pejorativa, o relacionats amb fets condemnables en aparent relació causa-efecte, o que poguessin induir a actituds de marginació.

14. S'ha de cercar una agilització del missatge informatiu mitjançant l'optimització dels recursos tècnics en cada mitjà i l'adequació del tractament als codis específics de la ràdio i la televisió.

15. S'ha de procurar un increment en l'autoproveïment informatiu, per reduir així la dependència tant interior com exterior, i prestar especial atenció a la informació de Balears, com també a aquella informació nacional i internacional que més interessi a Balears.

16. Pel que fa a la difusió de notícies i d'esdeveniments en el mitjà radiofònic, s'ha de pretendre, en primer lloc, l'emissió simultània amb el fet; quan això no sigui possible per raons tècniques, de seguretat pública o econòmiques, es procurarà el major acostament temporal a l'esdeveniment.

17. En el mitjà televisiu, les alteracions de la programació habitual que es poguessin produir per l'emissió en directe de determinades notícies i esdeveniments s'han de modular en funció de la importància objectiva dels fets que originin aquesta informació, i també de l'expectació social que despertin.

18. Com a principi general, tota informació ha de complir les seves característiques sonores pròpies i s'ha d'evitar l'ús retòric de músiques de fons que provoquin valoracions alienes a les imatges i als textos o, si més no, no aconseguixin sinó distreure i confondre.

19. S'ha d'evitar curosament que l'ordenació de les diferents notícies n'afavoreixi relacions falses i inexistents.

20. Així mateix, és necessari salvar equívocs derivats d'aparents paral·lelismes i transposicions de situacions alienes a les del propi país, com també els que es deriven de la utilització de denominacions polítiques amb significat diferent en diferents societats.

21. Freqüentment, determinats productes industrials o culturals, o determinades activitats desenvolupades pel món de l'espectacle, comporten, juntament amb el fet informat en si mateix, una càrrega enorme de publicitat gratuïta que, per via de la promoció, produeix inqüestionables efectes comercials. Com a norma general, és preferible que aquesta inevitable –encara que positiva en ocasions– dimensió promotora esbiaixi, sense restar informació útil a l'espectador, aquells aspectes publicitaris i comercials més ostentosos. Així mateix, és recomanable que aquests productes i activitats siguin considerats en l'àmbit dels programes especialitzats corresponents i només accedeixin a programes d'informació general per raons objectives i de manera excepcional, bé pel ressò social que despertin, bé per la qualitat intrínseca i reconeguda.

III. Línies generals per a programes culturals

L'article 16 de la Llei 7/1985 de creació de l'Ens assenyala, entre els principis que han d'inspirar la programació dels mitjans gestionats per la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, "la defensa de la personalitat i identitat del poble de les Illes Balears i també la promoció i difusió de la seva cultura i la seva llengua". En aquest apartat aprofundirem en la concreció de la funció de difusió i creació de la cultura que la televisió i la ràdio autonòmiques han de complir. Es considera un deure dels mitjans autonòmics apropar la cultura a tota la ciutadania, tractant d'estimular-ne la demanda i la participació.

Com a mitjans de comunicació de masses, la ràdio i la televisió de les Illes Balears han de tenir capacitat per generar cultura, mentre es converteixen en proveïdors de talents locals. A través de la seva programació, els mitjans autonòmics han de recollir la creació cultural d'avantguarda en la nostra societat, com també la innovació científica i tecnològica. Comptar amb aquests mitjans de caràcter autonòmic contribuirà a elevar el rang cultural de comunitat autònoma en el context estatal i internacional, i, per tant, és necessària una exigència de qualitat, de rigor visual i sonor, sense que això impedeixi l'experimentació en la recerca de nous recursos expressius.

D'altra banda, els mitjans audiovisuals i radiofònics autonòmics han de programar des d'una perspectiva cultural que aglutini la creació artística balear, i promoure continguts de qualitat davant la lluita per les audiències. La cultura en la programació dels mitjans de titularitat autonòmica té també com a objectiu difondre i preservar les peculiaritats del poble balear. La cultura s'ha de reflectir com a suport permanent de tota la programació: un procés viu pluralista obert per la seva pròpia arrel. Així mateix, s'ha de posar èmfasi en el caràcter lúdic de la cultura i en les seves dimensions participatives, per tal d'atreure l'audiència cap al fenomen cultural, de manera que es converteixi en una cosa quotidiana.

Des dels mitjans de l'Ens Públic de les Illes Balears s'ha de promoure la creativitat a l'hora de plasmar noves fórmules que possibilitin atreure l'audiència cap als programes culturals i de divulgació, amb l'objectiu de reforçar les

senyes d'identitat pròpia de la comunitat. La imaginació i l'assaig tenen cabuda aquí, sempre que siguin respectuosos amb tots els principis de programació i tenint molt en compte la resposta del públic.

Recomanacions per a alguns sectors específics de la programació cultural:

- Atenció a la música, sobretot referent als artistes i intèrprets de la comunitat de les Illes Balears. La integració del fet musical (com a esdeveniment) en la dinàmica de la vida cultural pot anar lligada a les transmissions musicals que es duguin a terme dins de la nostra comunitat.
- S'ha de procurar evitar utilitzar els mitjans autonòmics com a suports de publicitat encoberta per part de les empreses discogràfiques, sense que això menyscabi la promoció dels nostres artistes locals entre els seus conciutadans.
- El cinema, i més concretament els curtmetratges, com a expressió cultural en auge a la qual s'aproximen molts dels nostres joves creadors, també ha de tenir el seu espai en la programació cultural dels mitjans autonòmics.
- El teatre també ha de tenir cabuda entre els continguts culturals dels mitjans autonòmics, que han de donar a conèixer l'obra dels autors autòctons i fomentar l'assistència a les representacions que es facin a la nostra comunitat.
- En matèria de belles arts, interessa incrementar la producció d'informació d'actualitat i divulgació històrica sobre les arts plàstiques, particularment a la comunitat balear.
- El mateix suport s'ha de donar a la literatura, des d'un punt de vista global però amb especial atenció a les obres i als autors de les Illes Balears, de conformitat amb el principi general de suport a la llengua pròpia de les Illes Balears.

Com ja hem esmentat més amunt, els principis de programació assenyalats en la Llei 7/1985 de creació de l'Ens Públic de Radiotelevisió de les Illes Balears fan referència a la promoció i difusió de la llengua. En el cas de Balears, el fet de comptar amb una llengua pròpia és un element fonamental que justifica i legitima la necessitat de disposar de mitjans de difusió a escala autonòmica. Tal com assenyala l'Estatut d'autonomia en el punt 14 del títol II, la competència de normalitzar la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, correspon als poders públics de la comunitat autònoma –hi contribuiran els mitjans autonòmics de les Illes Balears-, sense que la protecció de les modalitats insulars del català signifiqui un perjudici per a la unitat de la llengua.

La programació dels mitjans públics de les Balears ha de complir escrupolosament la Llei 3/1986 de normalització lingüística de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i, en especial, del títol III, referent als mitjans de comunicació.

Per aquest motiu, es tendrà molt en compte la utilitat d'un manual d'estil, eina molt convenient per evitar incorreccions en el lèxic i la sintaxi de locutors i presentadors. Tot això sens perjudici de la utilització de termes i formes peculiars de llenguatge quan les necessitats expressives dels programes així ho requereixin.

IV. Línies generals per a programes esportius

Considerant l'esport com una senya d'identitat pròpia de cada territori, s'ha de tenir en compte la difusió dels esports autòctons i populars a través dels mitjans autonòmics per garantir-hi l'accés a tota la població, mentre es fomenta la pràctica de l'esport en general.

En aquest sentit, s'han d'establir mesures específiques que facilitin la promoció dels esports amb més tradició a les Balears, entre els quals hi ha, d'una manera significativa, el trot, el ciclisme i la vela.

D'altra banda i amb l'objectiu de cobrir la demanda que hi ha entre la població, també han de tenir cabuda en la programació de la ràdio i la televisió de les Illes Balears els esports que desperten major interès, tractats des de la perspectiva de la realitat balear i per al públic balear.

El tractament que rebí l'esport en els mitjans autonòmics ha d'incidir en l'augment de la pràctica esportiva i en la generalització de l'educació física a la població balear. Es tracta, en suma, de traslladar a l'opinió pública els beneficis de la pràctica esportiva per a la salut física i mental.

La televisió i la ràdio també poden contribuir al foment de l'organització esportiva, donant cabuda en la seva programació a les diferents agrupacions i a la seva manera d'organitzar-se. Així, s'estimula també la pràctica esportiva i es facilita el coneixement de les possibilitats que hi ha en l'entorn de la ciutadania.

V. Línies generals per a programes d'entreteniment

A l'hora de fixar uns criteris generals de programació, l'Ens Públic de les Illes Balears ha de tenir molt en compte que l'entreteniment és l'aspecte principal de la televisió per a una gran part dels telespectadors, els quals estableixen la selecció d'una cadena o l'altra en funció del grat que els produeix el contingut d'entreteniment de la programació.

Els programes cinematogràfics, els programes de varietats, els magazins, els concursos, etc., susciten un interès generalitzat al qual els mitjans de Balears volen donar resposta amb produccions que en reflecteixin la idiosincràsia pròpia. Es promourà una programació d'entreteniment que permeti aflorar la creativitat i la bona labor dels professionals del sector audiovisual de les Illes Balears.

Pels motius exposats i sempre respectant tots els principis de programació recollits a la Llei 7/1985, la televisió i la ràdio autonòmiques han de fonamentar la seva programació d'entreteniment tenint en compte les directrius següents:

1. Fomentar la producció d'obres cinematogràfiques i de ficció en les quals es reflecteixi la nostra identitat cultural, la de totes les illes que conformen la comunitat de les Illes Balears. A l'hora de produir i programar aquest tipus d'espais, s'ha de tenir en compte tant la revisió dels nostres clàssics, com la creació original de nous autors, és a dir, guions escrits específicament per a la ràdio i la televisió.

2. Quant a programes de varietats, magazins i concursos, la televisió i la ràdio autonòmiques han d'evitar, seguint els principis de programació de la Llei 7/1985, la vulgaritat i la falta d'exigència estètica. En cap cas aquest tipus de programes es poden basar en l'espectacle del ridícul (físic o intel·lectual dels participants o d'altres persones), i s'ha de donar prioritat al principi del respecte a l'honor, a la fama, a la vida privada de les persones i a tots els drets i llibertats que reconeix la Constitució, davant qualsevol argument a favor de guanyar quotes d'audiència. Específicament pel que fa als concursos, s'han de promoure els que incorporin alguna dimensió cultural determinada.

VI. Línies generals per a programes infantils i juvenils

La presència de la televisió a les llars ha modificat les relacions familiars i els patrons de socialització tradicionals. Davant els pares i educadors, la televisió es converteix en una finestra oberta a uns valors, uns models i unes normes de conducta determinats per cada un dels operadors. Tenint en compte la vulnerabilitat dels nins i aplicant el principi de la protecció de la joventut i de la infantesa, l'Ens Públic de les Illes Balears ha de tenir en compte una sèrie de recomanacions:

1. S'han d'evitar els continguts violents en els horaris susceptibles d'audiència infantil i, en tot cas, s'ha d'advertir l'espectador quan els programes que s'emeten són inadequats per a aquest tipus d'audiència.
2. En el terreny de la programació específica infantil s'han de tenir en compte les investigacions i els informes dels experts en el món infantil en relació amb la producció de programes infantils.
3. En la producció aliena, s'ha d'evitar recórrer sistemàticament a les sèries de dibuixos animats que presenten un contingut excessivament violent. La prevenció de la violència sistemàtica no s'ha de limitar als continguts, sinó també al llenguatge expressiu dels programes.
4. La programació infantil ha de procurar atendre els diferents grups d'edat concrets i s'ha de donar a conèixer al públic objectiu de cada programa. D'aquesta manera els pares podran seleccionar la programació que considerin més convenient en funció de l'edat dels fills.

5. S'ha d'anar cap a una programació infantil i juvenil que estimuli i iniciï l'al·lot a la vida, que li descobreixi nous mons i en desperti la curiositat, que el sensibilitzi en les manifestacions artístiques i científiques i, sobretot, que el convidi a imaginar i a ser partícip del món que l'envolta. Es valoraran els programes que fomentin la participació directa d'al·lots i adolescents.
6. Per la importància que té en el procés de normalització del català propi de les Illes Balears, la incorporació dels infants i joves en l'ús de la llengua, en els programes infantils i juvenils es posarà especial interès en el compliment que aquesta sigui la llengua usual. Es donarà prioritat al doblatge al català propi de les Illes Balears, i si això no és possible, s'oferiran subtítols en la llengua esmentada, cosa que familiaritzarà extraordinàriament amb l'ortografia, i de rebot s'actuarà directament en el rendiment escolar.

VII. Línies generals per a programes religiosos

El principi constitucional de la llibertat religiosa i de culte, com també el fet sociològic constitucionalment reconegut de la pràctica religiosa majoritàriament catòlica de la població, comporten que la ràdio i la televisió de les Illes Balears plantegi les directrius següents:

- El conjunt de la programació dels mitjans autonòmics ha de ser respectuós amb les creences religioses i els seus símbols.
- En la seva qualitat de servei públic, la programació pot preveure la transmissió puntual del culte catòlic o d'altres tipus de programa de tall religiós dins d'un marc de cooperació entre l' Ens Públic i les confessions religioses o pel seu interès cultural.
- La presència en temps en els mitjans autonòmics de confessions religioses s'ha de correspondre al seu pes social en el conjunt de la comunitat de les Illes Balears.